

Op de kansel in Nederland

Als student in Groningen (1954-56 op 22 plaatsen, 54x, in aangepast Afrikaans)

In dat stadium was ik proponent met preekbevoegdheid, uitgesloten Avondmaal- en Doopdiensten. Wel had ik negen maanden ervaring in een gemeente in Zuid-Afrika.

Aalsum (2x), Bergum (2x), Burum-Munnekezijl (5x), Den Ham, Garmerwolde (2x), Groningen (11x), Hantumhuizen, Haren, Hoogkerk, Lettelbert, Mensingeweer, Nieuw Roden (2x), Niezijl (5x), Noorddijk (4x), Noordhorn, Roden, Schiedam (3x), Siddeburen, Uithuizermeeden, Visvliet (6x), Wagenborgen, Zevenhuizen.

Als docent in Groningen (1968-99 op rond 121 plaatsen, ± 500x, geen volledige registratie)

Toen ik eind 1967 in de Theologische Faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen kwam werken, had ik de volle status van predikant, en wel van de Presbyteriaanse Kerk; ik was namelijk vanwege mijn verzet tegen de apartheid door de NH Kerk daar uit het ambt gezet. Omdat ik predikant van een zusterkerk was, ging ik ervan uit dat mijn status hier erkend zou worden; daarom dacht ik er niet over mij als predikant bij de NH Kerk alhier aan te melden. Of ik als zodanig verwelkomd zou worden was helemaal niet zeker, omdat er in Nederland destijds geen eenstemmigheid was over de apartheid in Zuid-Afrika. Dat ik met argwaan bejegend zou worden lag in de verwachting. We hebben het woord 'querulant' horen rondzingen. Daar maakte ik me echter geen zorgen over, omdat ik niet hierheen gekomen was om in de bediening te treden, maar om mijn vak aan de universiteit te doceren.

Vroeg in 1968 werd ik echter door ds. Björne Kristensen gevraagd voor hem in te vallen in een dienst in Engelbert, waarbij ik eerst tegenstribbelde maar toch op zijn verzoek inging. Dat was het begin van mijn preekcarrière met rond 500 optredens in ongeveer 120 plaatsen, waarbij ik nooit het gevoel heb gehad een buitenstaander te zijn. Integendeel.

Eind 1996 is er twijfel ontstaan bij de toenmalige secretaris van de PKV over mijn status als predikant. Op mijn uitleg hoe dat precies zat werd niet gereageerd. In 2018 hebben twee oud-studenten, Reinier Kleijer en Hans Breunese het onrecht mij aangedaan aanhangig gemaakt bij het moderamen. Vervolgens heeft de Moderator in een [persoonlijke brief aan mij](#) namens de kerk verklaard dat ik de volledige status heb van emeritus predikant van de PKN (zie voor mijn reactie [mijn brief](#) van maart 2018).

Aduard (9x), Almelo (2x), Anloo (3x), Appingedam, Assen (14x), Bathmen, Blijham (2x), Blokzijl (4x), Borger (7x), Bovensmilde, Buitenpost (2x), Burum, Coevorden (2x), Delfzijl (6x), Delfzijl-Noord, Den Haag (Kloosterkerk), Diever, Dorkwert, Drachten (3x), Drogeham, Drunen, Eelde (6x), Eexta, Eesergroen (3x), Emmeloord, Engelbert (2x), Farmsum, Garmerwolde, Gasselternijveen (4x), Gerkesklooster, Giekerk (6x), Glimmen (3x), Grijskerk (2x), Groningen (diverse kerken 48x), Hardegarijp (8x), Harderwijk, Haren in diverse kerken behalve in de Geref. Kerk (77x), Harkstede (8x), Haskerdijken, Havelte, Hellingum (4x), Hoogezand (3x), Hooghalen, Hoogkerk (6x), Hornhuizen, Joure (4x), Katwijk, Kiel-Windeweer, Kolham, Kollum (2x), Kootstertille (2x), Kropswolde, Leegkerk, Leek (3x), Leens (4x), Leeuwarden (diverse kerken 48x), Leiden (Hooglandse kerk 3x), Lutjegast, Midwolda (3x), Morra, Niekerk (7x), Nieuw Dordrecht, Nieuw Scheemda (4x), Noordbergum (2x), Noordbroek (2x), Noordlaren (3x), Norg (4x), Nunspeet (14x), Oenkerk (3x), Oldehove (6x), Onnen (11x), Oosteinde, Oosterwolde (2x), Oostwold (2x), Oudkerk, Oudwoude, Paterswolde (2x), Peize (5x), Rijperkerk (2x), Roden (4x), Rolde (2x), Roodkerk (2x), Saaksum (3x), Sappemeer, Scheemda, Schildwolde, Siddeburen (10x), Sleen, Slochteren, Stadskanaal (2x), Stadskanaal-Noord (6x), Ten Boer (6x), Ter Apel (7x), Thesinge (2x), Uithuizen (4x), Uithuizermeeden (4x), Ulrum (2x), Usquert (2x), Veenwouden, Visvliet, Warffum, Westerbork (2x), Wijster (2x), Wildervank (3x), Winsum (3x), Zeerijp (2x), Zuidbroek (2), Zuidhorn (6x), Zuidlaren (3x), Zwaagwesteinde.

Haren, 14 november 2017; revisie 10 mei 2019.